

<https://jas.ui.ac.ir/?lang=en>

Journal of Applied Sociology

E-ISSN: 2322-343X

Vol. 34, Issue 4, No.92, Winter 2024, pp 1-24

Received: 16.04.2023 Accepted: 29.10.2023

Research Paper

Sociological Explanation of Factors Affecting Street Harassment: A Case Study of Women Living in Herat City, Afghanistan

Seyed Ali Hashemianfar*

Associate Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan, Isfahan, Iran
j.hashemian@ltr.ui.ac.ir

Hamid Dehghani

Assistant Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan, Isfahan, Iran
h.dehghani@ltr.ui.ac.ir

Farida Mohammadi

Ph.D. Student in Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, University of Isfahan, Isfahan, Iran
faridamohammadi624@gmail.com

Introduction

Street harassment is a form of violence that women experience in various societies, hindering their ability to participate fully and freely in public spaces. Unfortunately, this type of persecution is prevalent in Afghanistan as well. Women in urban Afghan communities often face harassment from men based on factors, such as the distance they travel or the time they spend on the streets. Herat, one of the major cities in Afghanistan, has been plagued by street harassment against women and girls for many years. This research aimed to explore the factors that contributed to street harassment in Herat City, highlighting its significance as a pressing issue. The study held particular importance for women as they faced numerous obstacles in attaining their civil liberties with street harassment being a pervasive problem that has long been overlooked. To analyze this issue, the research drew upon Andre Miche's theories of gender stereotypes, Watson's examination of spatialized gender relations, and Ryan's concept of gender deprivation.

Materials and Methods

A cross-sectional survey was employed as the research method for this study. The statistical population comprised both single and married urban girls residing in Herat Province. The sample size was determined to be 350 individuals, who were selected using the non-probability (quota) sampling method. To ensure the validity of the questionnaire, the construct validity method and exploratory factor analysis were utilized. The results of the analysis revealed that the factors extracted in this research aligned with the researcher's theoretical expectations. Furthermore, the cases with suitable factor loadings were confirmed both theoretically and experimentally.

Discussion of Results & Conclusion

The majority of respondents (47.7%) fell within the age range of 16 to 21 years. The sample also consisted of both single individuals (48.6%) and married individuals (44.3%). The

analysis revealed that areas with limited urban services experienced a higher average level of street harassment compared to those with more developed urban services. Specifically, individuals, who utilized rickshaws and flancoach vehicles, reported a higher likelihood of experiencing street harassment with average scores of 3.07 and 2.90, respectively. On the other hand, those who used taxis reported the least amount of inconvenience. Furthermore, the study found that street disturbance was more prevalent on sidewalks (2.46), quiet streets (2.40), shopping centers and markets (2.38), crowded neighborhoods (2.26), and narrow alleys (2.10) compared to other locations. In contrast, playgrounds (1.56) and fields (1.57) experienced the least amounts of disturbance. Additionally, a positive and significant correlation was observed between the variable of social exclusion and street harassment with a correlation coefficient of 0.180 and a confidence level of 99%. Similarly, the analysis revealed a positive and significant correlation

* Corresponding author

Hashemianfar, A., Dehghani, H., & Mohammadi, F. (2024). Sociological explanation of factors affecting street harassment: A Case Study of Women Living in Herat City, Afghanistan. *Journal of Applied Sociology*, 34(4), 1-24.

2322-343x / © University of Isfahan

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

<https://doi.org/10.22108/jas.2023.137364.2382>

between the amount of women's clothing and street harassment with a correlation coefficient of 0.334 and a confidence level of 99%. In conclusion, the findings of this study highlighted the prevalence of street harassment in Herat City and shed light on various factors that contributed to its occurrence. The results emphasized the importance of addressing urban service disparities, promoting safer transportation options and creating inclusive public spaces to mitigate street harassment. Furthermore, the study underscored the need for social inclusion and challenged societal norms regarding women's clothing to combat street harassment effectively. Street harassment is a form of violence predominantly perpetrated by men against women in public spaces, encompassing verbal, physical, visual, and stalking behaviors. This type of violence has detrimental effects on women, including erosion of their sexual identity, feelings of shame and worthlessness, compromised personal

security, infringement upon human dignity, pessimism towards the opposite sex, strain within familial relationships, disruption of social interactions, and moral corruption. Consequently, it is crucial to devise solutions in societies where women experience such harassment, ensuring the well-being of this vulnerable group and preventing their alienation from society. Given the diversity of societies, it is important to recognize that a one-size-fits-all solution is not applicable. Instead, solutions should be tailored to the specific cultural context and sensitivities of each society. By taking into account these factors, appropriate and effective measures can be proposed to address street harassment and safeguard the rights and dignity of women.

Keywords: Street Harassment, Violence, Women, Social Exclusion, Herat City

مقاله پژوهشی

تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر مزاحمت‌های خیابانی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهر هرات-افغانستان)

سید علی هاشمیان فر^{ID*}، دانشیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

j.hashemian@ltr.ui.ac.ir

حمید دهقانی، استادیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

h.dehghani@ltr.ui.ac.ir

فریده محمدی، دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

ایران

faridamohammadi624@gmail.com

چکیده

مزاحمت‌های خیابانی، نقض حقوق شهروندی و یکی از اشکال خشونت جنسیتی است که بسیاری زنان، به‌خصوص زنان افغانستان با آن مواجه می‌شوند. مزاحمت‌های خیابانی علاوه بر اینکه باعث به وجود آوردن احساس ناامنی برای زنان می‌شوند، پیامدهای منفی دیگری را نیز برای زنان به وجود می‌آورد؛ از این رو تحقیق حاضر، با هدف تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر مزاحمت‌های خیابانی علیه زنان شهروند ساکن شهر هرات-افغانستان در سال ۱۳۹۸ انجام شده است. روش این تحقیق، پیمایش و ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته بوده است. جامعه آماری، زنان ۱۶ سال به بالای شهر هرات و حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار نمونه‌گیری «Sample Power» (۳۵۰) نفر برآورد و تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌وسیله نرم‌افزار Spss انجام شده است. متغیرهای مستقل شامل طرد اجتماعی زنان، عوامل محیطی و میزان پوشیدگی زنان است. آثار کل متغیرهای مستقل بر وابسته، با سطح معناداری حداقل ۹۹ درصد، نشان می‌دهد میزان پوشیدگی زنان با ضریب (۰,۳۲۲)، عوامل محیطی (۰,۳۱۲) و طرد اجتماعی (۰,۱۸۰)، بر میزان مزاحمت‌های خیابانی تأثیر داشته و این روابط معنادار بوده است. ضریب تعیین حاکی از آن است که ۲۷,۳ درصد از واریانس وابسته، یعنی مزاحمت‌های خیابانی در نمونه بررسی شده، به‌وسیله واریانس این متغیرها تبیین می‌شود. **واژه‌های کلیدی:** مزاحمت خیابانی، خشونت علیه زنان، طرد اجتماعی، شهر هرات.

* نویسنده مسؤول:

هاشمیان فر، ع؛ دهقانی، ح. و محمدی، ف. (۱۴۰۲). تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر مزاحمت‌های خیابانی (مورد مطالعه: زنان ساکن شهر هرات-افغانستان). جامعه‌شناسی کاربردی، ۳۴(۴)، ۱-۲۴.

مقدمه و بیان مسئله

مزاحمت خیابانی^۱ یکی از انواع خشونت‌هایی است که زنان در جوامع مختلف به اشکال متفاوت با آن مواجه‌اند. این پدیده با عناوینی مانند «مزاحمت غریبه‌ها»، «مزاحمت در عرصه عمومی» و «مزاحمت جنسی» بیان می‌شود و زنان را در تمام محیط‌ها، به‌ویژه مکان‌های عمومی آزار می‌دهد و از حضور فعال، همه‌جانبه و آزادانه آنها در عرصه عمومی (که باعث رشد شخصیت می‌شود و ایجادکننده اعتماد به نفس است) جلوگیری می‌کند (لهسای زاده و یوسفی‌نژاد، ۱۳۸۹: ۱۳۴).

در سال‌های اخیر، موارد متعددی از تحقیقات محققان علوم اجتماعی درباره مزاحمت خیابانی بوده است. بسیاری از مزاحمت‌ها در خیلی از موقعیت‌ها اتفاق می‌افتند، اما بیشتر محققان، این تجربیات را در محل کار یا مدرسه جویا می‌شوند؛ زیرا تحقیق کردن درباره مزاحمت‌های جنسی در بیرون از این مکان‌ها، مشکل است (Farichild & Rudman, 2008: 340). به‌علاوه برخی تحقیقات، مزاحمت جنسی اعضای خانواده و اقوام و آشنایان را بررسی و افراد را کمتر به بیان مزاحمت توسط افراد غریبه ترغیب می‌کنند. تحقیقات مک میلان^۲ (2005) و همکاران نشان داده است که مزاحمت غریبه‌ها خیلی شایع‌تر از مزاحمت افراد غیر غریبه است. علاوه بر این، آنان متوجه شدند که مزاحم غریبه، تأثیر معنی‌دار و ثابتی بر ترس زنان از مزاحمت افرادی دارد که غریبه نیستند. طبق گفته آنان، مزاحمت غریبه، احساس امنیت زنان را در پیاده‌روی شبانه، استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی، تنها راه رفتن در خیابان و تنها ماندن در خانه هنگام شب، کاهش می‌دهد (Farichild & Rudman, 2008: 341).

درواقع مزاحمت‌های خیابانی نوعی خشونت علیه زنان است و جنسیت زن را تحقیر می‌کند. این مزاحمت‌ها زنان را از داشتن آزادی و امنیت در جامعه محروم می‌کند و تأثیرات منفی بر آنها می‌گذارد. در سطح جهان، مزاحمت‌های خیابانی

همواره قربانیان زیادی داشته است؛ اما شدت و نوع این مزاحمت‌ها در جوامع مختلف، متفاوت است. بیش از ۸۰ درصد از زنان مصاحبه‌شده در کشورهای کانادا و مصر و ۱۰۰ درصد زنان در ایالات متحده، گفته‌اند که در خیابان آنها را اذیت کرده و بهشان آزار رسانده‌اند. در کشور یمن، این رقم بیش از ۹۰ درصد اعلام شده است و حتی زنان متواضع و محجبه نیز از مزاحمت‌های خیابانی در امان نبوده‌اند (Kearl, 2011).

در کشور افغانستان هم این نوع مزاحمت‌ها وجود دارد. براساس تجربه روزمره، زنان در جوامع شهری افغانستان به میزان مسافتی که طی می‌کنند و یا مدت زمان حضورشان در خیابان‌ها، معمولاً در مواجهه با مزاحمت‌های خیابانی از سوی برخی از مردان قرار می‌گیرند. در جامعه افغانستان، علاوه بر اینکه فرهنگ مردسالاری به شدت رواج دارد، مردان از حقوق زنان آگاهی ندارند و هرگونه ظلمی از طرف مردان بر زنان انجام می‌شود. این مزاحمت‌های خیابانی، یک معضل بزرگ برای زنان است و از ناهنجاری‌های اجتماعی در جامعه افغانستان به شمار می‌رود. شبکه تحلیل‌گران افغانستان درباره مزاحمت‌های خیابانی در سال ۱۳۹۶، گزارش داده است که دختران و زنان افغانستان، آزار و اذیت جنسی را در اماکن عمومی به صورت مسکوت تحمل می‌کنند. این مزاحمت‌ها حیثیت آنان را زیر سؤال می‌برد و به ایجاد محدودیت‌های بیشتر بر زندگی آنان منجر می‌شود (تحلیل‌گران افغانستان، ۱۳۹۶). پرونده‌هایی که (رادپو سلام وطن‌دار) در یکسری گزارش‌های اجتماعی خویش برای نیمه اول ۲۰۱۶ ارائه کرده است، بیانگر این است که با افزایش حضور زنان و دختران در عرصه اجتماعی، مزاحمت‌های خیابانی‌شان هم افزایش یافته است.

هرات از جمله شهرهای بزرگ افغانستان است که سال‌های زیادی است زنان و دختران آن در مواجهه با آزار و اذیت خیابانی قرار می‌گیرند. مزاحمت‌های خیابانی که علیه زنان و دختران ساکن شهر هرات انجام می‌شود، به‌عنوان یک عمل بازدارنده عمل می‌کند تا زنان و دختران نتوانند فعالیت‌های اجتماعی خود را انجام دهند. این مزاحمان،

¹ Street harrasment

² Macmillan

است عوامل مزاحمت خیابانی علیه زنان و دختران شهر هرات را شناسایی و راه‌حل برای آنها ارائه کند. ضروری است چنین پژوهش‌هایی انجام شود تا به نتایج درستی برای ایجاد امنیت اجتماعی و نظم عمومی در سطح جوامع برسیم و از این طریق، از مزاحمت‌های خیابانی جلوگیری کنیم. در این صورت زنان هم با خیال راحت در اماکن عمومی رفت و آمد می‌کنند و می‌توانند در عرصه‌های اجتماعی، فعالیت و مشارکت داشته باشند.

پیشینه پژوهش

با بررسی پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه مزاحمت‌های خیابانی، به‌طور کلی این تحقیقات به پنج گروه تقسیم می‌شوند. پژوهش‌هایی که علت ایجاد مزاحمت‌های خیابانی را بررسی می‌کنند، تحقیقاتی که انواع مزاحمت، مثل مزاحمت‌های کلامی و فیزیکی را بررسی می‌کنند، مطالعاتی که با توجه به مکان، مزاحمت‌ها را شناسایی می‌کنند و در نهایت تحقیقاتی که پیامدها و پیشگیری از مزاحمت‌ها را ارزیابی کرده‌اند. هرکدام از این دسته‌بندی‌ها نیز به چند زیرگروه دیگر تقسیم‌بندی می‌شود که در جدول زیر آمده است.

احساس ترس را برای زنان به وجود می‌آورند و این ترس باعث قطع شدن ارتباطشان با محیط می‌شود. در چنین وضعی، فضاهای عمومی برای زنان جذاب نیست و نگرانی از رفت و آمد در سطح خیابان و آزار و اذیت، در احساس ناامنی اجتماعی آنان مؤثر است. همچنین شهر هرات، سنتی و مذهبی است و زنانی که در آن در مواجهه با آزار و اذیت قرار می‌گیرند، به‌خصوص اگر از طبقات مذهبی باشند، شکنندگی بیشتری خواهند داشت و یا به‌دلیل این فرهنگ سنتی، زنان و دخترانی که مورد مزاحمت‌های خیابانی قرار گرفته‌اند، از طرف خانواده‌شان مجبور به ماندن در خانه و حتی ترک تحصیل و دیگر فعالیت‌های اجتماعی می‌شوند، یعنی آزار و اذیت خانوادگی آنها نیز چند برابر خواهد شد. در واقع ساختار فرهنگی هرات این‌گونه است که به‌جای مقصدانستن مزاحم و متهم‌کردن او، دختران را مقصر اصلی می‌دانند.

در این راستا، تحقیق حاضر عوامل مؤثر بر مزاحمت‌های خیابانی زنان شهر هرات را به‌عنوان یک مسئله مهم بررسی می‌کند. این تحقیق برای زنان از اهمیت خاصی برخوردار است، به این دلیل که زنان هرات برای رسیدن به آزادی‌های مدنی خود، با انواع محدودیت‌ها مواجه‌اند. یکی از این محدودیت‌ها، همین مزاحمت‌های خیابانی است که همیشه نادیده گرفته شده است؛ بنابراین پژوهش حاضر در تلاش

جدول ۱- دسته‌بندی تحقیقات پیشین

Table 1- Classification of previous research

دسته‌بندی پیشینه تحقیق	
نوع پوشش و وضعیت ظاهری و محل زندگی زنان	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
لهسایی زاده و یوسفی‌نژاد (۱۳۸۹)، هاشمیان‌فر و گلستان (۱۳۹۳)، ثمودی پیله‌رود (۱۳۹۲)، سراج‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، چولکی (۱۳۹۵)، لاین لورد ^۱ (2009)، فیرچیلد ^۲ (2010)	
ضعف اجتماعی، فرهنگی و محیطی	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
صفریان و همکاران (۱۳۹۵)، حاتمی و همکاران (۱۳۹۳)، سحابی و همکاران (۱۳۸۸)، دهقانی و جلالی (۱۳۹۸)	
باورهای جنسیتی نیازها و اختلالات جنسی	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
اوگن و بلک‌استون ^۳ (2012)، ویل وگت و استفورد ^۴ (2007)، لطفی‌خاچکی و ریاحی (۱۳۹۴)، تینکلر ^۵ (2013)، صادقی فسائی و رجب لاریجانی (۱۳۹۰)، پینا و همکاران ^۶ (2009)	
نبود امنیت و وجودنداشتن قوانین حمایتی	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
استرینگر ^۷ (2007)، اباذری و همکاران (۱۳۸۷)، نجار نهایوندی و آهنگر سلابتی (۱۳۸۹)، مکتوبیان و خوراسگانی (۱۳۹۲)، ویرجینیا ^۸ (2014)، گلی و همکاران (۱۳۹۴)، سراج‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، پوراحمد و همکاران (۱۳۹۵)، اکبری و میرمحمدتبار (۱۳۹۶)، عابدینی (۱۳۹۴)	
کلامی و فیزیکی محل کار	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
نوبهار (۱۳۹۲)، نهاد تحقیقاتی حقوق زنان (۱۳۹۴)، شبانه (۱۳۹۷)، ویگاجیا و همکاران ^۹ (2015)، کردی و حسینی نوزدی (۱۳۹۴)، بیورانی (۱۳۹۵)، ایمان و همکاران (۱۳۹۰)	
دانشگاه مدارس وسایل نقلیه ترک تحصیل و کار	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
رسولی (۱۳۹۵)، صادقی فسائی و رجب لاریجانی (۱۳۹۰)، کارل و همکاران ^{۱۰} (2014)، هیرش ^{۱۱} (2015)، نیلسون و همکاران ^{۱۲} (2017)، گاهره و همکاران ^{۱۳} (2017)، استفستروم ^{۱۴} (2017)، پاریش و همکاران ^{۱۵} (2005)، قندهاری (۱۳۸۴)	
تأثیرات روانی کاهش رضایت شغلی زنان اصلاح فرهنگ و بهسازی فضای اجتماعی اقدامات سیاست‌گذاری توانمندسازی زنان	فردان، نهاد، جامعه، محیطی
غفاری (۱۳۹۴)، دیده‌بان حقوق بشر ^{۱۶} (2016)، هانت ^{۱۷} (2012)، نهار و رثویک ^{۱۸} (2013)، فانی و زهاری ^{۱۹} (2012)، فیرچیلد و رودمن ^{۲۰} (2008)، نئوپان و جنسی لیند ^{۲۱} (2014)، میرکین و کمال شاه ^{۲۲} (2014)، پاک‌نهاد (۱۳۹۲)، مکارتیل فلین ^{۲۳} (2016)، ایگ و ادیلیگ ^{۲۴} (2012)، ایمان و همکاران (۱۳۹۰)	
بکر ^{۲۵} (2013)، دیلون و بکایا ^{۲۶} (2014)، هاشمیان‌فر و گلستان (۱۳۹۳)، آگاپار و ماریکان ^{۲۷} (2014)، اوشینکو ^{۲۸} (2002)، هانت و همکاران ^{۲۹} (2007)، صادقی فسائی و رجب لاریجانی (۱۳۹۰)، لنتون و همکاران ^{۳۰} (1999)	

1. Lynn Lord
2. Fairchild
3. Uggen & Blackstone
4. Vogt & Stafford
5. Tinkler
6. Pina et al.
7. Stringer
8. Virginia
9. Vega-Gea et al.
10. Karl et al.
11. Hersch
12. Nielsen et al.
13. Gaihre et al.
14. Stafstrom
15. Parish et al.
16. Human Rights Watch
17. Hunter
18. Nahar & Reeuwijk
19. Funny & Zahari
20. Fairchild & Rudman
21. Neupane & Chesney-Lind
22. Merkin and Kamal Shah
23. Mccarthy Flynn
24. Ige & Adeleke
25. Bakker
26. Dhillon & Bakaya
27. Alagappan and Marican
28. Oshynko
29. Hunt et al.
30. Lenton et al.

گزارش‌های محدودی در افغانستان منتشر شده است که شامل گزارش‌های رسولی (۱۳۹۵)، نوبهار (۱۳۹۲)، شبانه (۱۳۹۷)، زهیر (۱۳۹۳) و غفاری (۱۳۹۴) است. طبق این گزارش‌ها و خبرها، مهم‌ترین پیامد منفی برای زنان افغانستان، ترک تحصیل و ترک کار است و بیشتر زنان از فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حتی سیاسی عقب مانده‌اند. با این حال به نظر می‌رسد که مزاحمت‌های خیابانی و جنسی در افغانستان زیاد است و با توجه به اینکه تحقیقات محدودی در داخل کشور به صورت نظرسنجی و مستندسازی انجام شده است و نمی‌توان به صورت دقیق تخمین زد که چه آمار از مزاحمت‌های خیابانی علیه زنان شهروند ساکن شهر هرات در دسترس است، این تحقیق علل مزاحمت‌های خیابانی علیه زنان شهروند ساکن شهر هرات را بررسی می‌کند و در مسیر پرکردن خلأ پژوهشی گام برمی‌دارد. برتری این تحقیق نسبت به دیگر پژوهش‌ها در سطح افغانستان این است که تمام اقشار و طبقات زنان ساکن شهر هرات را شامل می‌شود.

مبانی نظری

مزاحمت‌های خیابانی، نوعی از خشونت علیه زنان است که در فضای عمومی، خیابان، پیاده‌روها، بازار و کوچه و پس‌کوچه‌های شهرها مشاهده می‌شود. این مسئله اجتماعی منفور و ناهنجار، منوط و محدود به فرهنگ و سرزمین خاصی نیست، هر جایی که بشر هست و زیست می‌کند، این پدیده با شدت و ضعف موجود بوده و هست (Logan, 2015). متغیر مزاحمت خیابانی و میزان پوشیدگی براساس نظریه کلیشه‌های جنسیتی تبیین می‌شود. میشل^۱ (۱۳۷۶) در کتاب خود با عنوان *کلیشه‌های تبعیض جنسی می‌نویسد: «مردان موجودات تصمیم‌گیر و اهل عمل هستند؛ اما زنان موجوداتی منفعل، وابسته و نظاره‌گر جلوه می‌کنند»* (دستی خریدگی و حسینی، ۱۳۹۲: ۱۵۹). براساس تبیین‌های نظریه کلیشه‌های جنسیتی، مزاحمت جنسی در عرصه عمومی زمانی رخ می‌دهد

^۱ Michel

در آیه ۵۹ و ۶۰ سوره احزاب می‌فرماید: «ای پیامبر، به زنان و دختران و به زنان مؤمنان بگو پوشش‌های خود را بر خود فروتر گیرند. این برای آنکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، به احتیاط نزدیک‌تر است و خدا آمرزنده و مهربان است. اگر منافقان و کسانی که در دل‌هایشان مرضی هست، از کارهای خود دست برندارند، ما تو را علیه ایشان خواهیم برانگیخت، در آن وقت مدت کمی در مجاورت تو خواهند زیست» (قرآن کریم، سوره احزاب).

متغیر عوامل محیطی نیز بر اساس نظریه فضایی شدن روابط جنسیتی تبیین می‌شود. بر اساس رویکردهای مبتنی بر تأثیر محیط فیزیکی، استفاده از وسایل حمل‌ونقل و فضای عمومی بر امنیت اجتماعی زنان تأثیر می‌گذارد. واتسون و استری^۱ (۲۰۱۰) دیدگاه فضایی شدن روابط جنسیتی را مطرح کرده و گفته‌اند که شهرها و حومه‌ها، بیشتر روابط جنسیتی را به نفع مردان و به ضرر زنان می‌داند. زنان هنگام استفاده از وسایل نقلیه عمومی خلوت، احساس ناامنی می‌کنند و هنگام عبور از خیابان‌های شلوغ و پرترافیک و قدم‌زدن در پارک، احساس خطر دارند. در برخی از مناطق علاوه بر مزاحمت‌های کلامی، زمینه خشونت و مزاحمت‌های بالاتر نیز برای زنان فراهم است و این خطر برای زنانی بیشتر است که به کاری اشتغال دارند و بیشتر در بیرون از خانه‌اند؛ پس آنها در مواجهه با انواع آزار و اذیت‌های خیابانی قرار می‌گیرند (حاتمی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰۹). بنابراین به‌عنوان یک اصل کلیدی، برنامه‌ریزان شهری باید به این نکته توجه کنند که شهرها باید به گونه‌ای ساخته شوند تا حداقل نیازهایی از این قبیل را تأمین کنند، افراد بتوانند ببینند و دیده شوند، بشنوند و شنیده شوند، بتوانند کمک کنند یا فرار کنند و در نتیجه نباید در شهرها، محلی برای تحریک جرم و ناامنی وجود داشته باشد و بالعکس، باید همواره محیط را با مداخلات فیزیکی و اجتماعی منسجم و روح وحدت را در فضاهای عمومی شهری حاکم کرد (دهقانی و جلالی، ۱۳۹۸: ۲۹).

درواقع ترس از خشونت مردانه در زنان، در قالب ترس از فضای مردانه نمود می‌یابد. با توجه به ویژگی‌های جسمی و روانی زنان در مقایسه با مردان، قلمروخواهی و میل به تصاحب فضا از سوی مردان، زنان را به عقب‌نشینی واداشته است و این چنین فضا به‌واسطه کم‌رنگ‌شدن حضور زنان و غلبه مردان، در اصطلاح جنسیتی می‌شود. ترس زنان از خشونت فیزیکی، کلامی و غیرکلامی مردان، به‌ویژه در شرایط کالبدی، زمانی افزایش می‌یابد که رفتار جنس مخالف به بی‌نظمی گرایش یابد. این بی‌نظمی به شکل خشونت و مزاحمت برای زنان نمود می‌یابد (برومند و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۴۶). با توجه به این نظریه، عوامل وابسته به مکان‌هایی که ممکن است مزاحمت در آنها رخ دهد، نوع منطقه مسکونی، وسایل حمل و نقل عمومی استفاده‌شده و یا تراکم جمعیت محل مزاحمت است.

به‌منظور تبیین متغیر طرد اجتماعی نیز، از نظریه محرومیت جنسیتی نارایان^۲ (۱۹۹۹) استفاده شده است. طرد اجتماعی باعث به حاشیه راندن زنان در جامعه می‌شود و به مفهوم فرآیندهای اجتماعی و نهادی است که حذف گروه‌های خاصی از مشارکت کامل را در زندگی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی از جوامع شامل می‌شود. این مفهوم به‌عنوان دلیل به حاشیه راندن افراد یا گروه‌های اجتماعی، فراتر از تمرکز بر محرومیت درآمدی است (Gore and Figueiredo, 1997). افراد زمانی از لحاظ اجتماعی مطرود محسوب می‌شوند که به‌لحاظ مکانی در یک جامعه ساکن باشند، اما در فعالیت‌های عادی شهروندان آن اجتماع مشارکت نداشته باشند (Flotten, 2006). به نقل از شالچی و قلی‌زاده، (۱۳۹۷). افراد زمانی از لحاظ اجتماعی مطرود محسوب می‌شوند؛ زیرا تصمیمات در سطح جامعه بیشتر به مردان واگذار می‌شود و زنان در مطالعات بررسی شده، خیلی کمتر از مردان دیده می‌شوند. مکان‌های عمومی نیز بیشتر تداعی‌گر نقش مردانه و تصمیمات اجتماعی

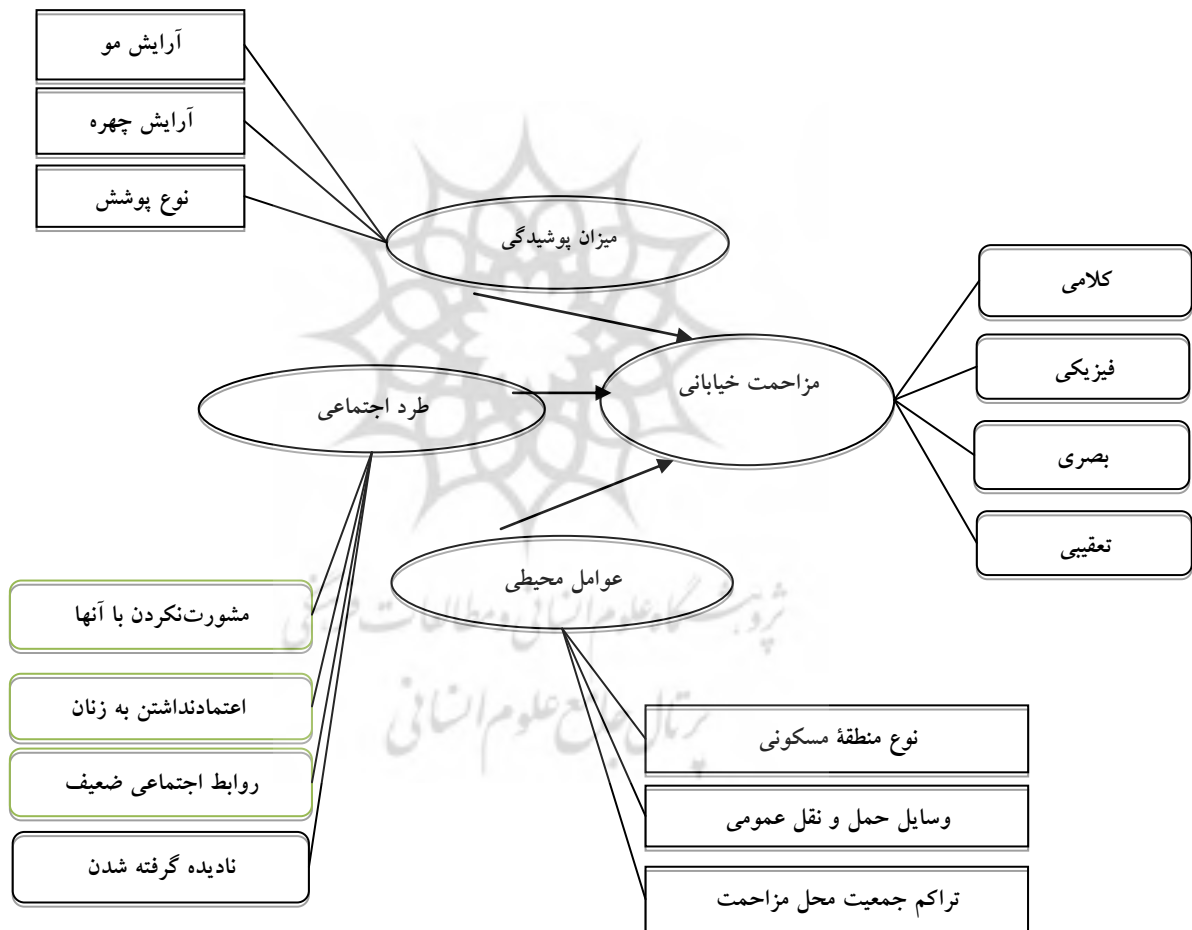
¹ Watson & Strayer

² Narayan

مشورت نکردن با آنها، اعتمادداشتن به زنان، روابط اجتماعی ضعیف، نادیده گرفته شدن و... است که باعث طرد زنان در جامعه می‌شود و این اتفاق، موجبات مزاحمت مردان را برای زنان فراهم می‌آورد.

با توجه به مبانی نظری ارائه‌شده، مدل مفهومی پژوهش به صورت زیر طراحی شد. مزاحمت خیابانی با چهار بعد کلامی، فیزیکی، بصری و تعقیبی به عنوان متغیر وابسته، میزان پوشیدگی زنان، طرد اجتماعی و عوامل محیطی در مدل زیر آمده است.

بیشتر در قلمروی مردان و خارج از محدوده زنان است. هرچه یک جامعه به این عقاید پایبندتر باشد، میزان محرومیت زنان و آزار آنان در جامعه بیشتر خواهد بود؛ بنابراین در جوامعی که زنان دچار محرومیت و طرد اجتماعی می‌شوند، بیشتر از سوی مردان مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند (Narayan et al., 1999). براساس این نظریات، تنگناهایی در زندگی زنان و در عرصه‌های جامعه و خانواده وجود دارد که به سبب نابرابری‌های جنسیتی، گزینه‌های در دسترس آنان را محدود می‌کند و به آنها اجازه انتخاب نمی‌دهد. این تنگناها شامل

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

Fig 1- Conceptual model of the research

از نظر هدف، پژوهشی کاربردی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دختران مجرد و زنان متأهل شهری ولایت هرات تشکیل می‌دهند. برآورد جمعیت ساکن ولایت هرات به

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر، پیمایشی است. این پژوهش به صورت مقطعی انجام شده است و براساس ماهیت داده‌ها کمی و

آزمون تا چه اندازه سازه نظری است و صفت مدنظر را اندازه می‌گیرد. اعتبار سازه مبتنی است بر ساختن فرضیه‌هایی درباره مفاهیم مورد سنجش، آزمون این فرضیه‌ها و تعیین همبستگی آنها با سنجش اولیه. این سنجش مستلزم سه اقدام اساسی است: در ابتدا سازنده آزمون باید صفت مدنظر را به دقت تحلیل کند، در مرحله بعد، به چگونگی ارتباط صفت با متغیرهای دیگر توجه و بعد از طریق آزمایش معلوم کند که آیا این روابط فرضی واقعاً وجود دارند یا خیر.

برای بررسی روایی سازه از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. به منظور بررسی ساختار عاملی، تحلیل عاملی به شیوه مؤلفه‌های اصلی به کار برده شد. قبل از اجرای تحلیل عاملی لازم است کفایت نمونه‌برداری و معناداری اطلاعات موجود در ماتریس همبستگی، بررسی شود. شاخص KMO شاخصی از کفایت نمونه‌گیری است که کوچک‌بودن همبستگی جزئی بین متغیرها را بررسی و از این طریق مشخص می‌کند که آیا واریانس متغیرهای پژوهش، تحت تأثیر واریانس مشترک برخی عامل‌های پنهانی و اساسی قرار دارد یا خیر. آزمون بارتلت بررسی می‌کند که چه هنگام ماتریس همبستگی از نظر ریاضی ماتریسی واحد (همانی) است. اگر ماتریس همبستگی واحد یا یک (همانی) باشد، برای شناسایی ساختار (مدل عاملی) نامناسب است. حالت دوم زمانی است که ماتریس همبستگی بین متغیرها، ماتریسی یک یا واحد نباشد که در این صورت ارتباط معنی‌داری بین متغیرهاست و بنابراین امکان شناسایی و تعریف عامل‌های جدید براساس همبستگی متغیرها وجود دارد.

تفکیک واحد اداری، شهری، روستایی و جنس سال ۱۳۹۷ تعداد ۲۷۰۰۰۰ نفر است. حجم نمونه این تحقیق با استفاده از نرم‌افزار Sample Power، با در نظر گرفتن ضریب همبستگی برای جامعه آماری ۰,۱۵، آلفای ۰,۰۵ و توان ۰,۸۰۸ تعداد ۳۵۰ نفر به دست آمد. روش نمونه‌گیری این تحقیق غیراحتمالی (سه‌میه‌ای) است که برای هر یک از طبقات با زیرگروه‌های جامعه مطالعه شده، سهمیه‌ای در نظر گرفته می‌شود. شهر هرات شامل ۱۵ ناحیه است. به علت اینکه جمعیت هر کدام از این ناحیه‌ها مشخص نیست، برای هر ناحیه به جز ناحیه (پنج‌م)، سهم مساوی داده شده است. ناحیه پنجم به لحاظ ظاهری وسیع‌تر از دیگر ناحیه‌هاست و سهم بیشتری را به خود اختصاص داده است. از هر ناحیه زنان ۱۶ سال به بالا انتخاب می‌شوند. دلیل انتخاب این سن، این است که ۱۶ سالگی مرحله دوم نوجوانی است. در این مرحله دختران توانایی جسمانی، عقلی و عاطفی دارند، تغییرات جسمی در آنها به وجود می‌آید و بدنشان ظاهر زنانه پیدا می‌کند. دختران دوست دارند در این سن مستقل باشند و در خیابان زیاد گشت‌وگذار کنند، ولی احتمال مورد مزاحمت قرار گرفتن آنها زیاد است. ابزار گردآوری داده‌های این تحقیق، پرسش‌نامه محقق ساخته است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق از نرم‌افزار spss و از آمارهای توصیفی و آمارهای تحلیلی، شامل ضرایب همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس و رگرسیون چندگانه استفاده شده است.

روایی پایایی

برای تعیین روایی پرسش‌نامه در این پژوهش، از روش روایی سازه استفاده شد. اعتبار سازه بر این مطلب تأکید می‌کند که

جدول ۲- نتایج آزمون‌های پایایی و روایی پرسش‌نامه

Table 2- The results of reliability and validity tests of the questionnaire

متغیر	تعداد گویه	آلفای کرونباخ	بار عاملی KMO	آزمون بارتلت	درجه آزادی	احتمال معناداری
۱ مزاحمت خیابانی	۵۱	۰,۷۵۲	۰,۶۷۴	۷۰۲,۵	۲۴	۰,۰۰۱
۲ طرد اجتماعی زنان	۹	۰,۸۷۴	۰,۶۵۴	۶۹۹,۳	۸	۰,۰۲۱
۳ محیط فیزیکی	۱۲	۰,۸۱۲	۰,۶۶۱	۶۸۷,۵	۱۰	۰,۰۲۵
۴ میزان پوشیدگی	۱۱	۰,۷۹۱	۰,۶۹۵	۶۸۷,۴	۹	۰,۰۰۱

با توجه به نتایج جدول فوق، مقدار آزمون KMO برای متغیر وابسته مزاحمت خیابانی برابر با (۰/۶۷۴) به دست آمده و بین صفر تا یک است و هرچقدر به یک نزدیک‌تر باشد، به همان مقدار، پایایی نمونه بالاتر است. نتیجه آزمون بارتلت برابر با (۷۰۲/۵) در سطح خطای (۰/۰۰۱) به دست آمده است. برای متغیرهای مستقل نیز مقدار آزمون KMO و مقدار آزمون بارتلت با سطح خطای کمتر از ۰/۰۵ و معنادار به دست آمده است؛ در نتیجه تفکیک عامل‌ها به درستی انجام شده است و سؤال‌های مندرج در هر عامل، با همدیگر همبستگی دارند. به‌طور خلاصه، عامل‌های استخراج‌شده در این مطالعه، منطبق با انتظارات نظری محقق است و گویه‌ها با بار عاملی مناسب از لحاظ نظری و تجربی تأییدشدنی است.

تعریف نظری و عملیاتی متغیرها

مزاحمت خیابانی: مزاحمت‌های خیابانی به هرگونه ایجاد مشکل و دردسر از جانب مردان برای زنان اطلاق می‌شود. ایجاد مزاحمت تنها از سوی پسران اتفاق نمی‌افتد، مردان متأهل و مسن نیز به انجام این قبیل کارها مبادرت می‌ورزند. ایجاد مزاحمت‌ها برحسب اتفاق و به‌خودی‌خود رخ نمی‌دهد، چه‌بسا ممکن است مسائل اجتماعی، فرهنگی و پایگاه اجتماعی فرد در آن دخیل باشد (ثمودی پیلرود، ۱۳۹۲: ۳). به‌منظور عملیاتی‌کردن، متغیر مزاحمت خیابانی به چهار بعد کلامی، فیزیکی، بصری و تعقیبی تقسیم شد که برای هر بُعد،

گویه‌هایی طراحی شد تا متغیر به‌طور کامل سنجیده شود. طرد اجتماعی زنان: طرد اجتماعی زنان به معنای تأکید بر وجه رابطه‌ای محرومیت است که به معنای مشارکت‌نکردن افراد در فعالیت‌های رایج جامعه است (فیروزآبادی و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۳۰). عملیاتی‌کردن متغیر با گویه‌هایی درباره مشورت‌نکردن با زنان، اعتمادنکردن به زنان، روابط اجتماعی ضعیف و نادیده گرفته شدن سنجیده شد.

میزان پوشیدگی زنان: پوشش یک امر طبیعی برای انسان‌ها و از میمیزات او نسبت به دیگر موجودات است. آرایش هم رفتاری است که از تمایل انسان به خودآرایی یا ظاهرآرایی نشئت می‌گیرد (آدمیان و همکاران، ۱۳۹۱). به‌منظور عملیاتی‌کردن متغیر، از گویه‌های مربوط به میزان پوشیدگی، مانند استفاده از پوشش‌های چسبیده، روبند، مانتوی بدون چادر، نوع جوراب، مدل کفش، نوع آرایش، رنگ مو... استفاده شد.

عوامل محیطی: مجموعه عواملی که با توجه به موقعیت، امکان انجام عمل بزهکارانه را میسر می‌کند، هیچ‌کس بدون وجود فرصت‌های محیطی، که امکان انجام عمل مجرمانه را میسر می‌کند، قادر به بزهکاری نیست (فلسون و کلارک، ۱۳۸۸: ۴). به‌منظور عملیاتی‌کردن متغیر از گویه‌های مربوط به استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی، نوع منطقه مسکونی و تراکم جمعیت محل مزاحمت استفاده شد.

جدول ۳- گویه‌های مربوط به متغیرها

Table 3- Items related to variables

متغیر	ابعاد	گویه‌ها
مزاحمت کلامی		متلک گفتن، تهدیدکردن، سوت زدن، شوخی کردن‌های بی‌مورد، تقاضای جنسی، تمجید و قربان و صدقه رفتن
خیابانی فیزیکی		لگدزدن، بدن را لمس کردن، تهنه زدن (شانه‌زدن)، گرفتن دست بدون رضایت، در آغوش گرفتن ناگهانی
بصری		چشم‌چرانی، چشمک‌زدن، نگاه‌های شهوت‌آلود و آزاردهنده، نمایش آلت تناسلی
تعقیبی		تعقیب کردن، ممانعت از عبور، بوق‌زدن با ماشین، روشن و خاموش کردن چراغ ماشین، نامه‌دادن، شماره تلفن دادن
طرد اجتماعی زنان		مشورت نکردن با زنان، اعتماد نکردن به زنان، روابط اجتماعی ضعیف، نادیده گرفته شدن
عوامل استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی		ماشین شخصی، تاکسی، مینی‌بوس، ملی بس، ریکشا، فلانکوچ، موتور
نوع منطقه مسکونی		خدمات شهری بیشتر، خدمات شهری متوسط و پایین
تراکم جمعیت محل		محله‌های پرجمعیت، رستوران، خیابان خلوغ، پیاده‌رو، خیابان خلوت، پارک، مراکز خرید، دانشگاه، زمین بازی، کوچه تنگ و...
میزان پوشیدگی		استفاده از پوشش‌های چسبیده، روبند و ماتوی بدون چادر، نوع جوراب، مدل کفش، نوع آرایش، رنگ مو و...

یافته‌های پژوهش

۴۸٫۶ درصد) و متأهل‌ها (۴۴٫۳ درصد) بیشتر از دیگر موارد

است. دیپلم (۴۲٫۶) و لیسانس (۳۸٫۳) هم به ترتیب بیشترین میزان تحصیلات را به خود اختصاص داده‌اند.

نتایج جدول زیر نشان می‌دهد بیشترین درصد پاسخگویان ۱۶ تا ۲۱ سال (۴۷٫۷ درصد) هستند. همچنین تعداد مجردها

جدول ۴- فراوانی مربوط به متغیرهای جمعیت‌شناختی

Table 4- Frequencies related to demographic variables

سن	فراوانی	درصد	وضعیت تأهل	فراوانی	درصد	تحصیلات	فراوانی	درصد
۱۶-۲۱ سال	۱۶۷	۴۷٫۷	مجرد	۱۷۰	۴۸٫۶	ابتدایی	۵۳	۱۵٫۱
۲۲-۲۷ سال	۱۰۱	۲۸٫۹	متأهل	۱۵۵	۴۴٫۳	دیپلم	۱۴۹	۴۲٫۶
۲۸-۳۳ سال	۳۳	۹٫۴	مطلقه	۱۰	۲٫۹	لیسانس	۱۳۴	۳۸٫۳
۳۴-۳۹ سال	۲۴	۶٫۹	همسر فوت شده	۱۲	۳٫۴	فوق لیسانس	۱۲	۳٫۴
۴۰ و بالاتر	۲۵	۷٫۱	بدون پاسخ	۳	۰٫۹	دکتری	۲	۰٫۶
جمع	۳۵۰	۱۰۰	جمع	۳۵۰	۱۰۰	جمع	۳۵۰	۱۰۰

مزاحمت کلامی و بصری بالاترین میانگین را دارند. میانگین مزاحمت فیزیکی نیز ۱/۳۲ و پایین‌تر از دیگر ابعاد است.

با توجه به جدول زیر، میانگین به دست آمده از متغیر وابسته نشان می‌دهد میانگین بُعد مزاحمت تعقیبی با میانگین بالاتر از دیگر ابعاد است؛ بعد از آن به ترتیب،

جدول ۵- نتایج آزمون مقایسه میانگین ابعاد متغیر مستقل و وابسته

Table 5- The results of the comparison test of the average dimensions of the independent and dependent variables

متغیرها	تعداد گویه	میانگین	واریانس	انحراف معیار
مزاحمت کلامی	۲۱	۱/۷۵	۱/۱۱۴	۳/۲۵
مزاحمت فیزیکی	۱۷	۱/۳۲	۰/۸۷۴	۳/۶۸
مزاحمت بصری	۵	۱/۷۰	۰/۶۵۴	۳/۳
مزاحمت تعقیبی	۸	۱/۸۶	۱/۱۴۵	۳/۱۴

زیر آمده است:

برای بررسی رابطه سن و تحصیلات با میزان مزاحمت خیابانی، از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده و نتایج در جدول

جدول ۶- آزمون همبستگی متغیر سن و تحصیلات با میزان مزاحمت خیابانی

Table 6- Correlation test of age and education variable with the amount of street disturbance

متغیر مستقل	ضریب همبستگی اسپیرمن	سطح معنی داری
سن	۰,۱۶۲	۰,۰۱۲
تحصیلات	-۰,۰۱۷	۰,۷۹۴

معنادار است؛ اما رابطه متغیر تحصیلات با متغیر مزاحمت معنادار نیست؛ بنابراین فقط تفاوت میانگین مزاحمت خیابانی برای متغیر سن محاسبه و در جدول زیر آمده است.

با توجه به جدول فوق، متغیر سن با متغیر مزاحمت خیابانی با ضریب همبستگی اسپیرمن (۰,۱۶۲) و در سطح اطمینان ۹۵ درصد همبستگی دارد و این همبستگی مثبت، مستقیم و

جدول ۷- آزمون تفاوت میانگین مزاحمت خیابانی بر اساس رده‌های سنی

Table 7- Average difference test of street harassment based on age groups

متغیر مستقل	میانگین مزاحمت خیابانی بر حسب رده‌های سنی	انحراف استاندارد
۲۱-۱۶ سال	۶,۱۶۲۵	۳,۵۳۵۷۸
۲۲-۲۷ سال	۷,۷۲۳۴	۳,۰۴۹۴۳
۲۸-۳۳ سال	۶,۰۳۲۳	۳,۳۴۱۵۰
۳۴-۳۹ سال	۷,۹۵۶۵	۳,۱۲۵۸۲
۴۰ و بالاتر	۷,۸۸۰۰	۳,۴۱۹۵۵
جمع	۶,۸۴۳۸	۳,۴۲۹۹۷

جدول فوق نشان می‌دهد میزان مزاحمت خیابانی برای گروه ۳۴ تا ۳۹ سال بیشتر از دیگر گروه‌هاست. بعد از آن گروه ۴۰ سال به بالا و ۲۲ تا ۲۷ سال بالاترین و گروه ۱۶ تا ۲۱ سال، کمترین میزان مزاحمت را تجربه کرده‌اند.

فرضیه ۱: بین عوامل محیطی و مزاحمت خیابانی برای زنان، رابطه وجود دارد.

برای بررسی متغیر عوامل محیطی، ابتدا سه مؤلفه استفاده

از وسایل حمل و نقل عمومی، نوع منطقه مسکونی و تراکم جمعیت محل مزاحمت بررسی شد. نوع منطقه مسکونی به سه قسمت با خدمات شهری بیشتر، متوسط و کمتر تقسیم شد. همچنین استفاده از انواع وسایل حمل و نقل و مکان‌های عمومی بررسی شد که در آن برای زنان مزاحمت ایجاد می‌شود. نتایج به ترتیب در جداول زیر آمده است.

برای بررسی متغیر عوامل محیطی، ابتدا سه مؤلفه استفاده

جدول ۸- آزمون تفاوت میانگین ابعاد مختلف عوامل محیطی

Table 8- Mean difference test of different dimensions of environmental factors

سطح معنی داری	مزاحمت خیابانی		منطقه مسکونی		
	آزمون F	میانگین	تعداد		
۰,۰۰۱	۷,۰۴۰	۱,۱۸	۸۷	خدمات شهری بیشتر	منطقه مسکونی
		۱,۰۶	۸۱	خدمات شهری متوسط	
		۰,۸۳	۷۵	خدمات شهری کمتر	
		۲,۲۶	۲۳۹	ماشین شخصی	
		۲,۱۵	۲۴۱	تاکسی	
۰,۰۰۰	۲,۸۷۴	۲,۴۰	۲۳۹	مینی‌بوس	وسیله نقلیه استفاده‌شده
		۲,۶۰	۲۴۰	ملی بس ^۱	
		۳,۰۷	۲۳۹	ریکشا ^۲	
		۲,۹۰	۲۴۰	فلانکوچ ^۳	
		۲,۴۰	۲۴۰	موتور	
۰,۰۰۰	۵,۶۰۲	۲,۲۶	۲۴۱	محله‌های پرجمعیت	تراکم جمعیت محل مزاحمت
		۱,۶۸	۲۴۱	رستوران‌ها	
		۱,۷۰	۲۴۱	فست‌فودها	
		۲,۰۷	۲۴۰	خیابان‌های شلوغ	
		۲,۴۶	۲۴۱	پیاده‌روها	
		۲,۴۰	۲۴۰	خیابان‌های خلوت	
		۲,۰۲	۲۳۸	پارک‌ها و فضای سبز	
		۲,۳۸	۲۴۱	مراکز خرید و بازار	
		۱,۷۰	۲۲۸	محوطه دانشگاه	
		۱,۵۷	۲۴۱	میدان‌ها	
۱,۵۶	۲۳۸	زمین‌های بازی			
		۲,۱۰	۲۴۱	کوچه‌های تنگ	
مزاحمت خیابانی	ضریب پیرسون	عوامل محیطی			
سطح معناداری	۰,۳۱۲				
۰,۰۰۰					

^۱ اتوبوس ملی^۲ ریکشاها، گونه‌ای از وسایل حمل و نقل با نیروی انسان‌اند. گاریچی در ریکشاها، گاری دوچرخه را می‌کشد که یک یا دو نفر در آن نشسته‌اند.^۳ خودروبی و مسافربری

پرجمعیت (۲,۲۶) و کوچه‌های تنگ (۲,۱۰) بیشتر از دیگر مکان‌هاست. در زمین‌های بازی (۱,۵۶) و میدان‌ها (۱,۵۷) نیز کمترین میزان مزاحمت رخ داده است.

به‌طور کلی متغیر عوامل محیطی با متغیر مزاحمت‌های خیابانی با ضریب همبستگی (۰,۳۱۲) و در سطح اطمینان ۹۹ درصد همبستگی دارد، این همبستگی مثبت و مستقیم و معنادار است و این فرضیه تأیید می‌شود.

فرضیه ۲: بین طرد اجتماعی زنان و مزاحمت خیابانی برای آنها، رابطه وجود دارد.

به‌منظور بررسی رابطه بین متغیرهای طرد اجتماعی و مزاحمت خیابانی، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده و نتایج آزمون در جدول زیر آمده است.

با توجه به جدول بالا، میانگین مزاحمت در مناطق با خدمات شهری کمتر، بیش از دیگر مناطق است و هرچه به سمت مناطق با خدمات شهری بیشتر می‌رویم، میزان مزاحمت کمتر می‌شود. با توجه به آزمون F، تفاوت میانگین مزاحمت خیابانی با توجه به وسیله نقلیه استفاده‌شده معنادار است. طبق جدول بالا، کسانی که از وسایل نقلیه ریکشا و بعد از آن فلانکوچ استفاده می‌کنند، به ترتیب با میانگین ۳,۰۷ و ۲,۹۰ بیشتر با مزاحمت خیابانی مواجه می‌شوند. کمترین مزاحمت نیز مربوط به استفاده از تاکسی است. همچنین با توجه به آزمون F، تفاوت میانگین مزاحمت خیابانی با توجه به تراکم جمعیت معنادار است. با توجه به جدول بالا، میزان مزاحمت خیابانی به ترتیب در پیاده‌روها (۲,۴۶)، خیابان‌های خلوت (۲,۴۰)، مراکز خرید و بازار (۲,۳۸)، محله‌های

جدول ۹- آزمون همبستگی متغیر طرد اجتماعی با متغیر مزاحمت‌های خیابانی

Table 9- Correlation test of social exclusion variable with street harassment variable

مزاحمت‌های خیابانی		وابسته	مستقل
سطح معنی‌داری	ضریب پیرسون	طرد اجتماعی	
۰,۰۰۵	۰,۱۸۰		

همان‌طور که داده‌های جدول فوق نشان می‌دهد، متغیر طرد اجتماعی، با متغیر مزاحمت‌های خیابانی، ضریب همبستگی (۰,۱۸۰) و در سطح اطمینان ۹۹ درصد همبستگی دارد، این همبستگی مثبت و مستقیم و معنادار است و این فرضیه تأیید می‌شود.

فرضیه ۳: بین میزان پوشیدگی زنان و مزاحمت خیابانی برای آنها، رابطه وجود دارد.

جدول ۱۰- آزمون همبستگی متغیر میزان پوشیدگی با متغیر مزاحمت‌های خیابانی

Table 10- Correlation test of the variable of the amount of clothing with the variable of street disturbances

مزاحمت‌های خیابانی		وابسته	مستقل
سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	میزان پوشیدگی	
۰,۰۰۰	۰,۳۳۴		

همبستگی (۰,۳۳۴) و در سطح اطمینان ۹۹ درصد همبستگی دارد، این همبستگی مثبت و مستقیم و معنادار است و این

همان‌طور که داده‌های جدول فوق نشان می‌دهد، میزان پوشیدگی زنان با متغیر مزاحمت‌های خیابانی، با ضریب

فرضیه تأیید می‌شود. با توجه به ضرایب به دست آمده، بیشترین همبستگی، متغیر وابسته مزاحمت‌های خیابانی با متغیر مستقل میزان پوشیدگی زنان است. در این تحقیق از رگرسیون چند متغیره برای تعیین اثر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته، استفاده شده است. جدول زیر تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تبیین مزاحمت‌های خیابانی است.

تحلیل رگرسیون

جدول ۱۱- خلاصه مدل رگرسیون ۴ متغیره مستقل بر مزاحمت‌های خیابانی

Table 11- Summary of the regression model of 4 independent variables on street disturbances

ضریب همبستگی چندگانه R	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	F	سطح معناداری
۰,۴۹۲	۰,۲۷۳	۰,۲۱۸	۱۶,۵۴	۰,۰۰۰

خیابانی در نمونه بررسی شده به وسیله واریانس متغیرهای مستقل طرد اجتماعی، عوامل محیطی و میزان پوشیدگی زنان تبیین می‌شود. نسبت F حاکی از آن است که برای آزمون معناداری ضریب تعیین، معادل ۱۶,۵۴ محاسبه شد که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنادار (Sig=0.000) بوده است.

داده‌های جدول حاکی از آن است که ضریب همبستگی چندگانه (R)، معادل ۰,۴۹۲ است، یعنی متغیرهای طرد اجتماعی، عوامل محیطی و میزان پوشیدگی زنان به طور هم‌زمان، با ضریب ۰,۴۹۲ با مزاحمت‌های خیابانی رابطه همبستگی دارند. ضریب تعیین معادل ۰,۲۷۳ و حاکی از آن است که ۲۷,۳ درصد از واریانس وابسته، یعنی مزاحمت‌های

جدول ۱۲- ضرایب تأثیر مدل تبیین کننده مزاحمت‌های خیابانی

Table 12- Effect coefficients of the explanatory model of street disturbances

متغیرهای مستقل	ضریب تأثیر غیراستاندارد	ضریب تأثیر استاندارد	مقدار آزمون تی	سطح معنی داری	B	
					انحراف معیار	استاندارد (Beta)
ثابت (constant)	۴۶,۳	۱۹,۳۸۲	2.390	.018		
طرد اجتماعی زنان	۰,۳۷۲	۰,۳۰۸	1.208	.228		
عوامل محیطی	۱,۱۲۱	۰,۲۶۰	۴,۲۳۱	.000		
میزان پوشیدگی	۱,۱۲۸	۰,۲۶۵	4.259	.000		
سن	۱,۴۱۲	۰,۳۱۴	۲,۴۵	.۰۴۸		
تحصیلات	-۱,۲۵۴	۰,۶۸۵	-۱,۸۷۴	.۰۶۵		
وضعیت تأهل	۰,۵۴۱	۰,۳۲۸	۱,۶۵۸	.۱۹۸		

میزان پوشیدگی به لحاظ آماری معنادار بوده است. این در حالی است که متغیر طرد اجتماعی تأثیر معناداری بر مورد مزاحمت‌های خیابانی قرار گرفتن نداشته است و یا اینکه همپوشانی ندارند. ضریب تأثیر استاندارد (بتا)، جهت و شدت

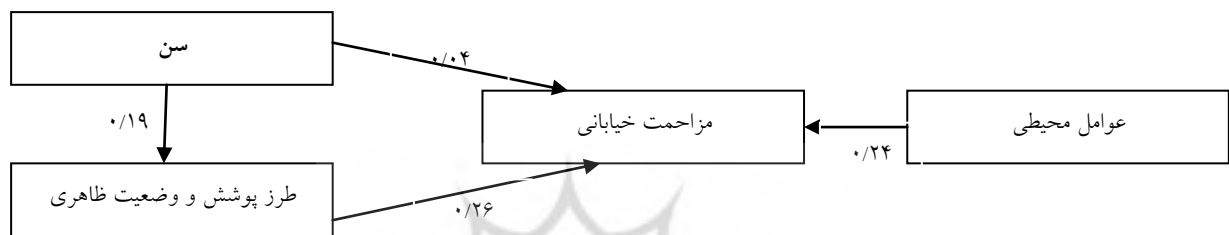
برای فهم دقیق‌تر شدت و جهت تأثیرات متغیرهای مستقل بر وابسته، از داده‌های جدول بالا کمک گرفته شده است. یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد از بین متغیرهای مستقل وارد شده در مدل رگرسیونی، اثر متغیرهای عوامل محیطی و

می‌دهد. نتایج تحلیل مسیر نشان می‌دهد اثر مستقیم سن بر متغیر وابسته، یعنی مزاحمت‌های خیابانی یک اثر ضعیف است و اثر مستقیم سن بر میزان پوشیدگی زنان معنادار است، یعنی زنان شهر هرات در سنین متفاوت، میزان پوشیدگی و وضعیت ظاهری‌شان متفاوت است. اثر مستقیم میزان پوشیدگی بر مزاحمت‌های خیابانی و نیز اثر مستقیم عوامل محیطی بر مزاحمت‌های خیابانی معنادار است.

تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته را نشان می‌دهد. متغیر میزان پوشیدگی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده در مواجهه مزاحمت خیابانی قرار گرفتن است و متغیر عوامل محیطی در رده بعدی قرار دارد.

تحلیل مسیر

تحلیل مسیر علاوه بر بیان اثر مستقیم، اثر غیر مستقیم و اثر کل هر یک از متغیرهایی مستقل را برای متغیرهای وابسته نشان

شکل ۲- نمودار تحلیل مسیر

Fig 2- Path analysis diagram

فعالیت خواهند داشت؛ بنابراین اهمیت توجه به این موضوع ما را بر آن داشت تا مزاحمت‌های خیابانی علیه زنان ساکن شهر هرات را بررسی کنیم.

در این پژوهش با توجه به مبانی نظری، سه متغیر اصلی طرد اجتماعی، پوشش ظاهری و عوامل محیطی را تعریف کردیم. طبق نظریات مطرح شده، پوشیدگی و ظاهر زنان نوعی قواعد اجتماعی قلمداد می‌شود و جامعه نوعی پوشش و ظاهر را برای زنان مجاز می‌داند که اگر زنان پای خود را فراتر از این محدوده قرار دهند، مورد آزار قرار می‌گیرند. همچنین واتسون و استریر (2010) دیدگاه فضایی شدن روابط جنسیتی را مطرح کرده‌اند که عوامل محیطی در شهرها و حومه‌ها، بیشتر روابط جنسیتی را به نفع مردان و به ضرر زنان می‌دانند. از طرفی، دیدگاه طرد اجتماعی به این نتیجه می‌رسد در جوامعی که زنان دچار محرومیت و طرد اجتماعی می‌شوند، بیشتر در مواجهه با آزار و اذیت از سوی مردان قرار می‌گیرند.

بحث و نتیجه

مزاحمت‌های خیابانی یک معضل بزرگ برای زنان است و از جمله ناهنجاری‌های اجتماعی در جامعه افغانستان به شمار می‌رود. افغانستان از جمله کشورهایی است که فرهنگ مردسالاری در آن رواج دارد و هر ظلمی از طرف مردان برای زنان انجام می‌گیرد. هرات از شهرهای بزرگ افغانستان است که سال‌های زیادی است زنان و دختران در آن، در مواجهه با آزار و اذیت خیابانی قرار می‌گیرند و این آزار و اذیت جنسی را در اماکن عمومی به صورت خاموش تحمل می‌کنند. این تحقیق از این جهت برای زنان هرات اهمیت خاصی دارد که زنان بخش عمده عابران پیاده را تشکیل می‌دهند، از وسایل نقلیه عمومی استفاده می‌کنند، بیشتر از مردان به بازار می‌روند و همچنین در عرصه‌های اجتماعی دیگر هم حضور دارند. زمانی که زنان مورد مزاحمت قرار می‌گیرند و یا در فضای عمومی احساس ناامنی می‌کنند، کمتر در عرصه‌های اجتماعی

معضل مزاحمت‌های خیابانی در افغانستان، به‌خصوص شهر هرات، چند نکته اساسی وجود دارد:

- فرهنگ‌سازی و آموزش قشر جوان در مدارس، دانشگاه‌ها و مؤسسات دولتی؛

- توجه دولت به شکاف‌های عمیق فرهنگی و وجود خرده‌فرهنگ‌های معارض در جامعه؛

- لغو حاکمیت ارزش‌های زن‌ستیز در جامعه؛

- ایجاد نهادهای مدنی حمایت از زنان؛

- مبارزه با بی‌سوادی در کشور و ایجاد زمینه‌های

آموزشی بیشتر و بهتر برای زنان و مردان؛

- برخورد جدی پلیس با افراد مزاحم؛

- استفاده نکردن زنان از لباس‌های نامناسب، آرایش‌های

غلیظ و غیرمتعارف در جامعه؛

- ایجاد امنیت در تمام نقاط شهر هرات برای زنان و مردان؛

- نظارت غیر اجتماعی (مانند دوربین‌های مداربسته)؛

- انجام پژوهش‌هایی با محوریت جرم‌شناسی (مزاحمان خیابانی) به‌جای قربانی‌شناسی.

البته با توجه به فرهنگ سنتی حاکم بر جامعه افغانستان و به‌خصوص بعد از حاکم شدن طالبان و سیاست‌های زن‌ستیز آنان، این راهکارها به میزان کمی عملیاتی می‌شود.

منابع فارسی

آدمیان، م.؛ عظیمی هاشمی، م. و صنعتی شرفی، ن. (۱۳۹۱).

تحلیل جامعه‌شناختی سبک پوشش زنان. زن و جامعه، (۴)۳، ۱۶۱-۱۸۶.

آهنگر، ا. (۱۳۹۷). قوانین برای حمایت از قربانیان مزاحمت

جنسی نادریم. <https://www.khabaronline.ir>

اباذری، ی.ع.؛ صادقی فسایی، س. و حمیدی، ن. (۱۳۸۷).

احساس ناامنی در تجربه زانانه از زندگی روزمره. زن در

توسعه و سیاست (پژوهش زنان)، ۶(۱)، ۷۵-۱۰۳.

ماتریس ضرایب همبستگی متغیرهای مستقل اصلی تحقیق با متغیر وابسته آن نیز نشان داد بیشترین همبستگی متغیر وابسته (مزاحمت‌های خیابانی) با متغیر مستقل، میزان پوشیدگی زنان و عوامل محیطی است. به‌طور کلی متغیر میزان پوشیدگی زنان و عوامل محیطی، بالاترین اثر کل را به‌صورت فزاینده بر میزان مزاحمت‌های خیابانی داشته است و قوی‌ترین و مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده میزان مزاحمت‌های خیابانی در جامعه آماری است، طرد اجتماعی زنان در رده بعدی تأثیر مستقیم بر میزان مزاحمت‌های خیابانی قرار دارد. نتایج پژوهش با تحقیقات هانتر (2012)، گلی و همکاران (۱۳۹۴)، ثمودی پیل‌رود (۱۳۹۲)، زهیر (۱۳۹۳)، چولکی (۱۳۹۵) و لهسایی زاده و یوسفی‌نژاد (۱۳۸۹)، حیدری چروده (۱۳۸۹)، هاشمیان فر و گلستان (۱۳۹۳)، نثوپان و چنسی لیند (2014)، گاردنر^۱ (1995)، اوگن و بلک‌استون (2012)، گرویر و بچورن^۲ (1982)، اکبری و میرمحمدتبار (۱۳۹۶) و نوبهار (۱۳۹۲) همخوانی دارد.

مزاحمت‌های خیابانی نوعی خشونت علیه زنان است که بیشتر از سوی مردان و به‌صورت کلامی، فیزیکی، بصری و تعقیبی در خیابان‌ها یا در مکان‌های عمومی نسبت به زنان اعمال می‌شود و پیامدهای منفی از جمله تخریب هویت جنسی، احساس شرم و بی‌ارزشی، سلب شدن امنیت فردی، خدشه به حیثیت و منزلت انسانی، بدبینی به جنس مخالف، ایجاد تنش در درون خانواده، آشفتگی در روابط اجتماعی، ترویج فساد اخلاقی و ... را برای زنان قربانی به وجود می‌آورد؛ بنابراین باید در جوامعی که این چنین مزاحم زنان و باعث دور شدن آنها از اجتماع می‌شوند، راهکارهایی را اندیشید تا این قشر مهم و حساس آسیب نبینند. با توجه به اینکه جوامع با هم متفاوت‌اند، یک‌راه حل برای تمام جوامع صدق نمی‌کند. در واقع باید فرهنگ و حساسیت‌های جامعه را مدنظر قرار داد و مطابق با آن، راه‌حل پیشنهاد کرد. برای حل

¹ Gardner

² Gruber and Bjorn

- اکبری، ح. و میرمحمدتبار، ا. (۱۳۹۶). احساس ناامنی زنان در فضاهای شهری در شهر مشهد. *جامعه‌شناسی ایران*، ۱۸(۱)، ۶۹-۹۸.
- ایمان، م.ت.؛ یوسفی، ا. و حسین‌زاده، م. (۱۳۹۰). زنان، مزاحمت و واکنش: بررسی تجربه دختران دانشجو درباره مزاحمت‌های خیابانی و واکنش به آن. *جامعه‌شناسی ایران*، ۱۲(۳)، ۱-۲۳.
- برومند، م. و رضایی، س. (۱۳۹۵). ارزیابی عملکرد بوستان‌های زنان در ارتقای عدالت جنسیتی در شهرهای اسلامی، نمونه موردی: بوستان مادر آزادگان، منطقه ۱۵ شهر تهران. *پژوهشنامه زنان*، ۷(۲)، ۴۵-۶۱.
- بیورانی، س. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر وضعیت خانوادگی بر مزاحمت جنسی (خیابانی). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته جامعه‌شناسی، گروه علمی جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، مرکز تهران- غرب.
- پاک‌نهاد، ا. (۱۳۹۲). تحلیل حقوقی - جرم‌شناختی مزاحمت جنسی. *پژوهشنامه حقوق کیفری*، ۴(۲)، ۷-۳۳.
- پوراحمد، ا.، آروین، م. و رحیم‌پور، ن. (۱۳۹۵). ارزیابی احساس امنیت زنان در فضاهای شهری مطالعه موردی: منطقه یک شهر اهواز. *مطالعات شهری*، ۶(۲۳)، ۵۳-۶۸.
- تحلیل‌گران افغانستان. (۱۳۹۶). *آزار واذیت زنان در افغانستان: پدیده‌ای پنهان که در بسیاری از قوانین به آن اشاره شده است*. <https://www.afghanistan-analysts.org/dari-pashto/reports/rights-freedom>
- ثمودی پیله‌رود، ف. (۱۳۹۲). *بررسی عوامل فرهنگی و اجتماعی خشونت نمادین پسران علیه دختران با تکیه بر مزاحمت‌های خیابانی (منطقه صادقیه)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، گرایش جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی، گروه علوم اجتماعی.
- چولکی، غ.ر. (۱۳۹۵). «درسی عوامل مؤثر بر مزاحمت‌های خیابانی زنان. *مطالعات و امنیت اجتماعی*، ۶(۱)، ۱۵-۳۸.
- حاتمی، ع.؛ احمدی، ب. و اسماعیلی، ع. (۱۳۹۳). بررسی عوامل مرتبط با میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان مورد مطالعه: زنان شهر کرمانشاه. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، ۴(۳)، ۱۰۳-۱۲۱.
- حیدری چروده، م. (۱۳۸۹). تحلیل جامعه‌شناختی تأثیر رفتار قربانیان خشونت و ارتباط آن با رفتار خشونت‌آمیز علیه آنان. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۱(۲)، ۵۵-۷۹.
- خادم‌الحسینی، ا. و شیرخانی، ح. (۱۳۹۳). بررسی محدودیت‌های حضور زنان در فضاهای عمومی شهری (مطالعه موردی: شهر شاهین‌شهر). *مطالعات جامع شناختی شهری*، ۱۰، ۱۶۵-۱۹۲.
- دشتی خویس‌دکی، م. و حسینی، س.ح. (۱۳۹۲). بررسی مقایسه‌ای میزان پذیرش کلیشه‌های جنسیتی و رابطه آن با میزان دینداری: مطالعه زنان و مردان بالای ۲۰ سال. *مطالعه زن و خانواده*، ۳(۲)، ۱۵۱-۱۸۳.
- دهقانی، ح. و جلالی، ز. (۱۳۹۸). بررسی شرایط محیطی و روابط اجتماعی مؤثر بر مزاحمت و آزار جنسی به زنان در شهر اصفهان با توجه به نقش پلیس در پیشگیری. *دانش انتظامی اصفهان*، ۶(۲۲)، ۲۷-۵۲.
- رسولی، خ. (۱۳۹۵). *بیش از نصف زنان خبرنگار افغان با آزار جنسی روبه‌رویند*. <https://www.darivoo.com/a/afghanistan-women.../۳۲۸۵۴۸۴.html>
- زهیر، ا. (۱۳۹۳). *پوشیدن لباس آهنی یک دختر، کابل: پژواک*.
- سحابی، ج.؛ فیضی، ع. و صمدی بگه جان، ج. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر عناصر اجتماعی بر امنیت اجتماعی در شهر سنندج. *پژوهش‌نامه علوم اجتماعی*، ۳(۳)، ۱۵۵-۱۸۲.
- سراج‌زاده، س.ح.؛ جواهری، ف. و رحمتی، ا. (۱۳۹۴). پوشش زنان و احساس امنیت در فضاهای عمومی. *مطالعات اجتماعی ایران*، ۹(۲)، ۱۳۵-۱۵۹.
- شالچی، س. و قلی‌زاده، ص. (۱۳۹۷). *تجربه طرد اجتماعی*

- ی. (۱۳۹۴). عوامل مؤثر در احساس امنیت اجتماعی زنان در فضاهای عمومی شهری (مطالعه موردی: پارک ائل گلی تبریز). *مطالعات راهبردی زنان (کتاب زنان)*، ۱۸ (۶۹)، ۹۷-۱۳۶.
- لطفی خاچکی، ط. و ریاحی، م.ا. (۱۳۹۴). تحلیل اجتماعی مزاحمت‌های خیابانی و واکنش‌های انفعالی دختران نسبت به آن، مطالعه موردی: دانشجویان دختر دانشگاه مازندران. *رفاه اجتماعی*، ۱۶ (۶۰)، ۱۴۳-۱۶۵.
- لهسایی زاده، ع.ا. و یوسفی نژاد، ا. (۱۳۸۹). رابطه بین پذیرش هنجارهای جنسیتی و تجربه مزاحمت‌های خیابانی: مطالعه موردی دانشجویان دختر دانشگاه شیراز. *جامعه‌شناسی*، ۵ (۲)، ۱۳۳-۱۴۷.
- مکتوبیان، م. و خوراسگانی، ع. (۱۳۹۲). چگونگی آزار جنسی زنان در محیط کار: به‌کارگیری روش‌شناسی کیفی نظریه داده‌بنیاد برای بررسی احساس ناامنی زنان در محیط کار. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، ۳ (۱)، ۶۱-۷۸.
- میشل، آ. (۱۳۷۶). *پیکار با تبعیض جنسیتی*، ترجمه محمدجعفر پوینده، تهران: نگاه.
- نجار نهبانندی، م. و آهنگر سلابی، ا. (۱۳۸۹). بررسی جامعه‌شناختی احساس امنیت جنسی زنان. *مطالعات مسائل اجتماعی ایران*، ۱ (۳)، ۲۳۱-۲۶۱.
- نهاد تحقیقاتی حقوق زنان و اطفال. (۱۳۹۴). *مشارکت زنان در روند صلح گزارش پژوهشی*. چاپ اول، کابل افغانستان.
- نوبهار، آ. (۱۳۹۲). *مستند زنی در خیابان*. گزارش ویژه tv1، کابل.
- هاشمیان‌فر، س.ع. و گلستان، ز. (۱۳۹۳). *جرم‌شناسی مزاحمت جنسی و خیابانی علیه زنان و دختران در شهر اصفهان*. *علوم اجتماعی*، ۱ (۲۷)، ۱۹۵-۲۱۰.
- زنان در سکونتگاه‌های غیررسمی (مورد مطالعه: محله اسلام‌آباد تهران). *مطالعات جامعه‌شناختی شهری*، ۱ (۲۷)، ۶۴-۹۴.
- شبانہ. (۱۳۹۷). *خیابان آزاری خشونت است*، گزارش: هشت صبح.
- صادقی فسائی، س. و رجب لاریجانی، م. (۱۳۹۰). استراتژی‌های توانمندسازی زنان در مقابله با آزارهای جنسی در محیط کار. *مطالعات زنان*، ۵ (۳)، ۷۱-۹۸.
- صفاریان، م.؛ مرادی، گ. و نریمانی، م. (۱۳۹۵). بررسی عوامل جامعه‌شناختی مؤثر بر میزان مزاحمت‌های خیابانی، مورد مطالعه شهر کرمانشاه. *زن و جامعه*، ۷ (۱)، ۲۲۱-۲۳۲.
- عابدینی، س. (۱۳۹۴). بررسی عوامل تأثیرگذار بر خشونت خیابانی علیه زنان، با استفاده از روش‌شناسی مشارکتی معطوف به کنش، *PAR انسان‌شناسی*، ۱۳ (۲۲)، ۱۲-۹۲.
- غفاری، ه. (۱۳۹۴). *خیابان‌آزاری باید جرم پنداشته شود*، تهران: پژوهش‌ها.
- فلسون، م. و کلارک، ر.و. (۱۳۸۸). *فرصت و بزهکاری، نگرشی کاربردی برای پیشگیری از بزهکاری*. ترجمه محسن کلانتری و سمیه قزلباش، نشر آذرکلک.
- فیروزآبادی، س.ا.؛ فرضی‌زاده، ز. و دانش‌پور، ز. (۱۳۹۵). بررسی وضعیت طرد اجتماعی زنان روستایی، مورد مطالعه: روستای چمران از توابع بخش نوبران در شهرستان ساوه. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*، ۷ (۱)، ۲۲۹-۲۶۰.
- قرآن کریم، سوره احزاب، آیه ۵۹ و ۶۰.
- قندهاری، پ. (۱۳۸۴). *مزاحمت‌های جنسی در ایران*. مرکز تحقیقات زن و خانواده، ۲، ۱۲۲-۱۳۲.
- کردی، ح. و حسینی نودری، س.ع.ا. (۱۳۹۴). *تجربه انواع آزار جنسی زنان*. *رفاه اجتماعی*، ۱۵ (۵)، ۷-۳۰.
- گلی، ع.؛ قاسم‌زاده، ب.؛ فتح بقالی، ع. و رمضان‌مقدم و اجاری،

References

Abazari, Y. A., Sadeghi Fasaie, S., & Hamidi, N.

- police in prevention. *Isfahan Police Science Quarterly*, 6(22), 27-52. [In Persian].
- Dhillon, M., & Bakaya, S. (2014). *Street harassment: a qualitative study of the experience of young women in Delhi*. University of Delhi, India.
- Fairchild, K., & Rudman, L. (2008). Everyday stranger harassment and women' objectification. *Article in Social Justice Research*, 21(3), 338-357.
- Fairchild, K. (2010). Context effects on women's perceptions of stranger harassment. *Article in Sexuality & Culture*, 14(3), 191-216.
- Felson, M., & Clark, R.V. (2009). *Opportunity and misdemeanor, a practical approach to the prevention of delinquency*. Translated by Mohsen Kalantari and Somayeh Ghezelbash, Azar Kalak Publication. [In Persian]
- Firouzabadi, S. A., Farzizadeh, Z., & Daneshpour, Z. (2016). Investigation of social exclusion status of rural women under study: Chamran village of Nobran district in Saveh city. *Iran Social Issues Review*, 7(1), 229-260, [In Persian].
- Funny, H., & Zahari, I. (2012). Sexual harassment: a predictor to job satisfaction and work stress among women employees. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 65, 723-730.
- Gaihre, S., Shrestha, P., Gaihre, S., Regmi, S., & Shrestha, P. (2017). Experience of sexual harassment among nursing students in clinical setting in private nursing colleges in Kathmandu Valley. *Global Journal of Medicine*, 7(3), 1-9.
- Ghandehari, P. (2005). Sexual harassment in Iran. *Center for Women and Family Research*, 2, 122-132. [In Persian].
- Gardner, C. (1995). *Passing by: Gender and public harassment*. University of California press.
- Ghafari, H. (2015). *Azari street should be considered a crime*, Tehran: Pajhwok. [In Persian]
- Goli, A. (2019) Women and security in urban public spaces (Case study: Azadi Park, Shiraz). *Historical Sociology*, 3(2), 97-136. [In Persian].
- Gruber, J. E., & Bjorn, L. (1982). Blue-collar blues: the sexual harassment of women autoworkers. *Work and Occupations*, 9(3), 2-9.
- Hashemian Far, S. A., & Golestan, Z. (2014). Criminology of sexual and street harassment against women and girls in Isfahan city. *Social Sciences*, 8(27), 195-210, [In Persian].
- Hatami, A., Ahmadi, B., & Esmaili, A. (2015). Investigating the factors related to the level of feeling of social security among the studied women of Kermanshah city. *Strategic Research on Social Problems in Iran*, 4(3), 103-121, [In Persian].
- Heidari Choroodeh, M. (2010). Sociological analysis of the impact of violence victims' behavior and its (2008). Feeling insecure in the feminine experience of everyday life. *Women in Development and Policy (Women's Research)*, 16(1), 75-103. [In Persian].
- Abdini, S. (2015). Investigating the influential factors of street violence against women using participatory action-oriented methodology, PAR. *Journal of Anthropology*, 13(22), 12-92. [In Persian].
- Adamian, M., AZami Hashemi, M., & Sanati Sharafi, N. (2012). Sociological analysis of women's dress style. *Women and Society*, 3(4), 161-186. [In Persian].
- Ahangar, A. (2019) We have no laws to protect victims of sexual harassment, (2020). [In Persian]
- Akbari, H., & Mir Mohammad Tabar, A. (2017). Women's sense of insecurity in urban spaces in Mashhad. *Iranian Journal of Sociology*, 18(1), 69-98, [In Persian].
- Alagappan, P. N., & Marican, S. (2014). The issue of sexual harassment legislation in a mainstream newspaper in Malaysia. *Social and Behavioral Sciences*, 155, 167-177.
- Analysts of Afghanistan. (2017). Harassment of women in Afghanistan: a hidden phenomenon that has been mentioned in many laws. <https://www.afghanistan-analysts.org/dari/pashto/reports/rights-freedom> [In Persian].
- Bakker, K. (2013). Eliminating sexual harassment of adolescent girls in Bangladesh: a comparative analysis of multi level strategies. *Capstone Collection*, 25(9), 1-52.
- Boroumand, M., & Rezaei, S. (2016). Evaluation of women's park performance in promoting gender equity in islamic cities, Case Study: Mother Azadegan Boustan, District 15 of Tehran. *Journal of Women's Research*, 7(2), 45-61. [In Persian]
- Bourani, S. (2016). *Investigating the impact of family status on sexual harassment (street)*. MSc. Thesis, Department of Sociology, Payame Noor University, Tehran-Gharb, Iran. [In Persian].
- Chuleki, G. R. (2016). Investigating the factors affecting women's street harassment. *Quarterly Journal of Security and Information Studies*, 6(1), 87-104, [In Persian].
- Dashti Khovidaki, M., & Hosseini, S. H. (2013). A comparative study of the acceptance of gender stereotypes and its relationship with the level of religiosity: a study of women and men over 20 years of age. *Scientific Journal of Women and Family Studies*, 2(6), 151-183, [In Persian].
- Dehghani, H., & Jalali, Z. (2019). Investigating the environmental conditions and social relations affecting harassment and sexual harassment of women in Isfahan city, considering the role of the

- of girls towards it, case study: female students of Mazandaran University. *Social Welfare Scientific-Research Quarterly*, 16(60), 143-165. [In Persian].
- Logan, L. S. (2015). Street harassment: Current and promising avenues for researchers and activists. *Sociology Compass*, 9 (3), 196-211.
- Lynn Lord, T. (2009). *The relationship of gender-based public harassment to body image, self-esteem, and avoidance behavior*. Indiana University of Pennsylvania.
- Maktobian, M., & Rabbani Khorasgani, A. (2013). How women are sexually harassed in the workplace: applying the qualitative methodology of Foundation Data Theory to investigate women's feelings of insecurity in the workplace. *Strategic Research on Social Problems in Iran*, 3(1), 61-78, [In Persian].
- Mccarthy, F. J. (2016). *It stops now: ending sexual harassment and violence in third level education*. The national women's council of Ireland.
- Merkin, R. S., & Kamal Shah, M. (2014). The impact of sexual harassment on job satisfaction, turnover intentions and absenteeism: Findings from Pakistan compared to the United States. *Springer Plus a Springer Open Journal*, 3(215), 1-13.
- Michel, A. (1997) *Fight against gender discrimination*, translated by Mohammad Jafar Poindeh, Tehran: Negah. [In Persian]
- Narayan, D. (1999). *Bonds and bridegs: Social capital and poverty*, World Bank. Policy Research Working Paper.
- Nahar, P., & Reeuwijk, M. V. (2013). Contextualising sexual harassment of adolescent girls in Bangladesh. *Article in Reproductive Health Matters*, 21(41), 78-86.
- Najar Nahavandi, M., & Ahanger Selabi, A. (2010). Sociological investigation of women's sense of sexual security. *Iranian Journal of Social Issues*, 1(3), 231-261.[In Persian].
- Neupane, G., & Chesney-Lind, M. (2014). Violence against women on public transport in Nepal: Sexual harassment and the spatial expression of male privilege. *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 38(1), 23-38.
- Nielsen, M. B. D., Susie, K., & Per., T. A. (2017). Sexual harassment in care work- Dilemmas and consequences: A qualitative investigation. *International Journal of Nursing Studies*, 70, 122-130.
- Nobahar, A. (2013). *Documentary women on the street*. TV1 Special Report, Kabul. [In Persian]
- Oshynko, N. A. (2002). No Safe place: The legal regulation of street harassment, Doctoral dissertation, University of British Columbia.
- relation to violent behavior against them. *Journal of Social Issues of Iran*, 1(2), 55-79. [In Persian].
- Hersch, J. (2015). Sexual harassment in the workplace. *ZA World of Labor*, 188, 1-10.
- Human Rights Watch. (2016). *Afghan women are "sexually harassed" in security institutions*. <https://asiapacific.unwomen.org/>
- Hunt, C., Davidson, M. J., Fielden, S., & Hoel, H. (2007). Sexual harassment in the workplace: A literature review. *The Centre for Equality and Diversity at Work, Manchester Business School, University of Manchester*, 4(14), 12-31.
- Hunter, M. (2012). Street harassment in Istanbul. *Co-Site Leader of Hollaback Istanbul*, 2(12), 55-69.
- Ige, A. Y., & Adeleke, I. A. (2012). Evaluating the role of culture on sexual harassment: The case of Nigerian organisations. *Sage Journals*, 21(1), 151-165.
- Iman, M. T., Yousefi, E., & Hosseinzadeh, M. (2011). Harassment and reaction women: Investigating the experience of student girls about street harassment and reaction to it. *Iranian Journal of Sociology*, 12(3), 63-93, [In Persian].
- Khadem Al-Hosseini, A., & Shirkhani, H. (2014). Investigating the limitations of women's presence in urban public spaces (Case Study: Shahinshahr City). *Urban Sociological Studies*, 10(4), 165-192, [In Persian].
- Karl, A., Sheppard, L., Baskerville & Watkins, M. (2014). Social sexual behavior at work. *Research in Organizational Behavior*, 34, 1-50. DOI: 10, 1016/j.riob.2014, 02, 001.
- Kearl, H. (2011). Street harassment of women: It's a bigger problem than you think. *Christian Science Monitor*, located on: <https://www.csmonitor.com/Commentary/Opinion/2011/0418/Street-harassment-of-women-It-s-abigger-problem-than-you-think>.
- <https://www.csmonitor.com/Commentary/Opinion/2011/0418>
- Kurdi, H., & Hosseini Nozari, S. A. A. (2015). Experiencing all kinds of sexual harassment of women. *Social Welfare Scientific-Research Quarterly*, 15(5), 7-30. [In Persian].
- Lehsazadeh, A. A., & Yousefinejad, E. (2010) The relationship between accepting gender norms and experiencing street harassment: A case study of female students of Shiraz University. *Sociology*, 5(2), 133-147, [In Persian].
- Lenton, R., Smith, M. D., Fox, J., & Morra, N. (1999). Sexual harassment in public places: Experiences of canadian women. *Canadian Review of Sociology*. 36 (4), 517-540.
- Lotfi Khachki, T., & Riahi, M. I. (2015). Social analysis of street harassment and passive reactions

- President, New York, N.Y.
- Tinkler, J. E. (2013). How do sexual harassment policies shape gender beliefs? An exploration of the moderating effects of norm adherence and gender. *Social Science Research*, 42(5), 1269–1283.
- Uggen, C., & Blackstone, A. (2012). Sexual harassment as a gender expression of power. *Downloaded from asr.sagepub.com at Serials Records*. University of Minnesota Libraries on December 28, 2012.
- Vega-Gea, E., Ortega-Ruiz, R., & Sánchez, V. (2015). Peer sexual harassment in adolescence: dimensions of the sexual harassment survey in boys and girls. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 16(1), 47-57.
- Verses 59 and 60 of Surah Ahzab of the Holy Quran. (Hijab). [In Persian]
- Virginia, R. (2014). Unsafe and harassment in public spaces: a national street harassment report. *National Sexual Violence Resource Center – A division of Respect Together*. <https://www.nsvrc.org/publications/reports/>
- Viol Vogt, D., & Stafford, J. (2007). Attitudes toward women and tolerance for sexual harassment among reservists. *Violence Against Women*, 13(9), 879-900.
- Watson, J. M., & Strayer, D.L. (2010). Supertaskers: Profiles in extraordinary multitasking ability. *Psychonomic Bulletin & Review*, 17, 479–485. <https://doi.org/10.3758/PBR>
- Women's and Children's Rights Research Institute. (2015). *Women's participation in peace process research report*. First Edition, Kabul Afghanistan [In Persian].
- Zuhair, A. (2014). *Wearing iron clothes of a girl*, Kabul: Pajhwok. [In Persian].
- Paknahad, A. (2013) Legal Criminological Analysis of Sexual Harassment. *Journal of Criminal Law*, 4(2), 7-23. [In Persian].
- Parish, W., Das, A., & Laumann, E. O. (2005). Sexual harassment in urban China. *Harassment Paper*, 35(4), 11-25.
- Pina, A., Gannon, T. A., & Saunders, B. (2009). An overview of the literature in sexual harassment: Perpetrator, theory and treatment issues. *Aggression and Violent Behavior*, 14(2), 126-138.
- Pourahmad, A., Arvin, M., & Rahimpour, N. (2016). Evaluation of women's sense of security in urban spaces, Case Study: District 1 of Ahvaz City. *Journal of Urban Studies*, 6(23), 53-68. [In Persian].
- Rasouli, K. (2016) More than half of Afghan women journalists face sexual harassment, <https://www.darivoo.com/a/afghanistan-women.../۳۲۸۰۴۸۴.html> [In Persian]
- Sadeghi Fasai, S., & Rajab Larijani, M. (2011). Strategies to empower women in dealing with sexual harassment in the workplace. *Journal of Women's Studies*, 5(3), 71-98. [In Persian].
- Safarian, M., Moradi, G., & Narimani, M. (2016). Investigating the sociological factors affecting the amount of street disturbances studied in Kermanshah city. *Women and Society Scientific-Research Quarterly*, 7(1), 221-232. [In Persian].
- Sahabi, J., Faizi, A., & Samadi, Bege Jan, J. (2009). Investigating the impact of social elements on social security in Sanandaj city. *Research Journal of Social Sciences*, 3(3), 155-182. [In Persian].
- Shalchi, S., & Qolizadeh, S. (2018). The experience of social exclusion of women in informal settlements (case study: Islamabad area of Tehran). *Urban Sociological Studies*, 27, 64-94. [In Persian]
- Samoudi Pilaroud, F. (2013) *Investigating the cultural and social factors of symbolic violence of boys against girls based on street harassment (Sadeghieh area)*. Department of Social Sciences, Faculty of Psychology and Social Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran. [In Persian]
- Shabana. (2018) *Azari Street is violence*, report: Hasht Sob. [In Persian].
- Sirajzadeh, S. H., Javaheri, F., & Rahmati, E. (2015). Covering women and feeling safe in public spaces. *Iranian Journal of Social Studies*, 9(2), 135-159. [In Persian].
- Stafstrom, S. (2017). *Sexual harassment in academia*. an international research review. SE-101 38 Stockholm, Sweden.
- Stringer, S. M. (2007). *Sexual harassment and assault in the New York city subway system*. Publisher: Office of the Manhattan Borough

